

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ M. D., 2/ S. D., 3/ A. D.**, bývajúcich v N., zastúpených Mgr. Ľ. Š., advokátom so sídlom v N., proti odporcovi **Ing. J. D.**, bývajúcemu v N., **o obnovu konania**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12 C 321/2013, o dovolaní navrhovateľov proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 31. októbra 2014 sp. zn. 25 Co 509/2014, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky

1. **odmieta** dovolanie v časti smerujúcej proti výroku uznesenia Krajského súdu v Nitre z 31. októbra 2014 sp. zn. 25 Co 509/2014, ktorým bol potvrdený výrok prvostupňového rozhodnutia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania,
2. **zrušuje** uznesenie Krajského súdu v Nitre z 31. októbra 2014 sp. zn. 25 Co 509/2014 vo výroku, ktorým bol potvrdený výrok prvostupňového rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania; zároveň zrušuje výrok tohto uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o trovách odvolacieho konania,
3. **zrušuje** uznesenie Okresného súdu Nitra zo 7. apríla 2014 č.k. 12 C 321/2013-43 vo výroku, ktorým bol zamietnutý návrh na obnovu konania,
4. vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Nitra na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Nitra z 8. júna 2009 č.k. 10 C 253/2005-130 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 30. septembra 2010 sp. zn. 7 Co 157/2009 bol zamietnutý návrh navrhovateľov na ochranu osobnosti, v rámci ktorého sa domáhali náhrady nemajetkovej ujmy poukazujúc na to, že odporca porušil § 37 ods. 6 zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách a 18. novembra 2002 zavinil dopravnú nehodu,

v dôsledku ktorej zomrel manžel navrhovateľky 1/ (otec navrhovateľov 2/ a 3/).

Okresný súd Nitra uznesením zo 7. apríla 2014 č.k. 12 C 321/2013-43 zamietol návrh navrhovateľov, ktorým sa domáhali obnovy vyššie uvedeného konania; zamietol tiež ich návrh na prerušenie konania o povolenie obnovy do právoplatnosti skončenia iného konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 16 C 31/2004, v ktorom ide o určenie, že úraz, pri ktorom zomrel manžel navrhovateľky 1/ (otec navrhovateľov 2/ a 3/), je pracovným úrazom. Na odôvodnenie zamietnutia návrhu na obnovu konania súd prvého stupňa uviedol, že navrhovatelia v tomto návrhu neuviedli dôvod obnovy – v návrhu len poukázali na iné súbežne prebiehajúce konanie, v ktorom sa pátra po dôkazoch, ktoré sú navrhovateľom dosiaľ neznáme. Zamietnutie návrhu na prerušenie konania odôvodnil tým, že v danom prípade nie sú splnené procesné predpoklady pre postup podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p.

Na odvolanie navrhovateľov Krajský súd v Nitre uznesením z 31. októbra 2014 sp. zn. 25 Co 509/2014 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). V odôvodnení uviedol, že prvostupňový súd správne prihliadol na to, že navrhovatelia za dôvod pre obnovu konania uviedli iba také okolnosti, ktoré ešte len majú byť zistené a doložené dôkazmi v rámci dokazovania vykonávaného v inom konaní, v ktorom Okresný súd Nitra pátra po dôkazoch a zisťuje skutočnosti navrhovateľom dosiaľ neznáme. Okolnosti takejto povahy súd prvého stupňa správne nepovažoval za dôvod obnovy (§ 228 ods. 1 písm. a/ a b/ O.s.p.). Správnosť zamietnutia návrhu na prerušenie konania je podľa názoru odvolacieho súdu daná absenciou dôvodov na postup podľa ustanovenia § 109 ods. 1 O.s.p.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadli navrhovatelia dovolaním. Podľa ich názoru im bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) tým, že súdy posudzovali ich návrh na obnovu konania príliš formalisticky, nepochopili správne text tohto ich procesného úkonu a nevyporiadali sa s celým jeho obsahom. Rozhodli bez nariadenia pojednávania a odvolací súd, pokiaľ chcel potvrdiť odvolaním napadnuté rozhodnutie, mal doplniť dokazovanie. Nesprávne rozhodli aj o návrhu na prerušenie konania. Pokiaľ by prerušili konanie, vytvoril by sa priestor pre oboznámenie sa s výsledkami iného, súbežne prebiehajúceho konania, v ktorom boli súdu zaslané nové, navrhovateľmi nikdy nepoznané a dovtedy nikým iným neoznačené listiny. So zreteľom na časové súvislosti

a spôsob, akým sa tieto dôkazy zisťujú, nemohli byť navrhovateľmi použité v pôvodnom konaní. Pokiaľ mali súdy za to, že návrh na obnovu je nezrozumiteľný, mali navrhovateľov viesť k odstráneniu vytýkaných nedostatkov. Bez tohto postupu nemohli ich návrh zamietnuť. Podľa názoru dovolateľov došlo v konaní aj k tzv. inej procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Z uvedených dôvodov žiadali zrušiť dovolaním napadnuté uznesenie, ako aj ním potvrdené prvostupňové uznesenie a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odporca sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení účinnom 1. januárom 2015, lebo dovolanie bolo podané po tomto dni)] skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie navrhovateľov smeruje proti uzneseniu, ktoré nie je uvedené v týchto ustanoveniach. Ich dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Dovolací súd ďalej skúmal (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.), či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska

prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998).

Dovolatelia procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdili a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

V dovolaní sa namieta, že súdy odňali navrhovateľom možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

1. Pokiaľ odvolací súd potvrdil prvostupňové rozhodnutie zamietajúce návrh na prerušenie konania (o povolenie obnovy), najvyšší súd uvádza, že tak, ako nedochádza k vylúčeniu účastníka konania z realizácie jeho procesných oprávnení postupom súdu, ktorý konanie prerušil (viď napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 209/2009), nedochádza k odňatiu možnosti pred súdom konať ani procesným postupom súdu, ktorý konanie neprerušil (viď rozhodnutie sp. zn. 5 Cdo 185/2009). Rovnaký názor zastáva najvyšší súd aj v danom prípade (porovnaj tiež uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 587/2014). Ako poznámku k tomu dovolací súd uvádza, že Občiansky súdny poriadok v znení účinnom 1. januárom 2015 nepripúšťa dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu o prerušení alebo neprerušení konania, i keby smerovalo proti uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. (viď § 239 ods. 3 O.s.p.). Dovolací súd preto odmietol dovolanie navrhovateľov (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) v časti smerujúcej proti výroku uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené prvostupňové uznesenie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

2. Podľa § 228 ods. 1 O.s.p. právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, ak a/ sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny

nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, b/ možno vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, c/ bolo rozhodnuté v jeho neprospech v dôsledku trestného činu sudcu, d/ Európsky súd pre ľudské práva rozhodol alebo dospel vo svojom rozsudku k záveru, že rozhodnutím súdu alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody účastníka konania a závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaným primeraným finančným zadosťučinením, e/ je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev, f/ možnosť jeho preskúmania vyplýva z osobitného predpisu v súvislosti s uznaním alebo výkonom rozhodnutia slovenského súdu v inom členskom štáte Európskej únie.

Podľa § 228 ods. 3 O.s.p. návrh na obnovu konania má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) obsahovať označenie rozsudku, proti ktorému smeruje, dôvod obnovy, skutočnosti, ktoré svedčia o tom, že návrh je podaný včas, dôkazy, ktorými sa má dôvodnosť návrhu preukázať, ako aj to, čoho sa navrhovateľ domáha.

Súdy v danom prípade nepostupovali dôsledne podľa týchto ustanovení.

Ak je niektoré podanie účastníka nesprávne alebo neúplné alebo nezrozumiteľné, súd sa musí postarať o odstránenie nedostatkov podania postupom podľa § 43. Podľa tohto ustanovenia postupuje súd vždy, ak zákon pre ten – ktorý procesný úkon účastníka neobsahuje osobitnú právnu úpravu odstraňovania nedostatkov. V prípade niektorých úkonov obsahuje totiž Občiansky súdny poriadok osobitnú právnu úpravu [viď napríklad odstraňovanie nedostatkov odvolania (§ 209 ods. 1 O.s.p.) alebo dovolania (§ 241 ods. 1 O.s.p.)]. Za nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie treba považovať také podanie, ktoré neobsahuje všeobecné náležitosti vyžadované ustanoveniami § 42 ods. 3 O.s.p. a náležitosti vyžadované osobitnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku [viď napríklad § 205 ods. 1 a 2 O.s.p. (pre odvolanie), prípadne § 228 ods. 3 O.s.p. (pre návrh na obnovu konania) alebo § 241 ods. 1 O.s.p. (pre dovolanie)].

Občiansky súdny poriadok neupravuje osobitne postup súdu pri odstraňovaní nedostatkov návrhu na obnovu konania. Pokiaľ teda účastníkom konania podaný návrh na obnovu konania nemá vyššie uvedené náležitosti (niektorú z nich) alebo ak tieto náležitosti

obsahuje, avšak v nezrozumiteľnej alebo neurčitej forme, ide o neúplné (vadné) podanie v zmysle § 43 ods. 1 O.s.p. V takom prípade súd účastníka vyzve, aby návrh na obnovu konania doplnil alebo opravil. V zmysle § 43 ods. 1 O.s.p. má výzva súdu na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania formu uznesenia, v ktorom zadefinuje, v čom spočíva nesprávnosť alebo nezrozumiteľnosť podania, uvedie lehotu na odstránenie väd podania a tiež spôsob opravy alebo doplnenia podania. Neúplné alebo nezrozumiteľné podanie účastníka označené ako návrh na obnovu konania, ktoré pre nedostatok zákonom stanovených náležitostí neumožňuje v konaní pokračovať, súd odmietne (§ 43 ods. 2 O.s.p.). V konaní o návrhu na obnovu konania nemožno pokračovať napríklad vtedy, keď návrh neoznačuje rozhodnutie, proti ktorému smeruje, nevymedzuje rozsah navrhovanej obnovy, dôvody obnovy vôbec neuvedie alebo ich označí nezrozumiteľne alebo neurčito, prípadne účastník odôvodňuje návrh spôsobom nemajúcim oporu v zákone, resp. neuvedie, čoho sa domáha.

V danom prípade súd prvého stupňa ustálil, že navrhovateľmi podaný návrh na obnovu konania (č.l. 1 a 2 spisu) nemá predpísané náležitosti. Na odstránenie nedostatkov nevyzval navrhovateľov uznesením, ale listom zo 14. februára 2014 (č.l. 5 spisu). Výzva, ktorú obsahoval tento list, ale smerovala iba k zisteniu okolností významných z hľadiska posúdenia lehôt, v ktorých zákon pripúšťa podanie návrhu na obnovu konania. Súd vo výzve nepoukázal na problematické (nezrozumiteľné a neurčité) označenie dôvodov obnovy a neuložil navrhovateľom, aby jednoznačne konkretizovali dôvody obnovy (skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy spôsobilé privodiť pre nich priaznivejšie rozhodnutie vo veci), ktoré bez viny nemohli použiť v pôvodnom konaní. Na túto výzvu súdu reagovali navrhovatelia podaním z 3. marca 2014 (č.l. 6 spisu). Ďalším podaním z 3. apríla 2014 (č.l. 11 spisu) doplnili predchádzajúce všeobecné vyjadrenia o skutočnosti, ktoré vyšli najavo v inom súbežne prebiehajúcim konaní a ktoré majú – podľa ich názoru – význam aj pre rozhodnutie v prejednávanej veci.

Okresný súd Nitra v uznesení zo 7. apríla 2014 č.k. 12 C 321/2013-42 konštatoval, že navrhovatelia boli v návrhu na obnovu konania povinní „dostatočne a presne vymedziť dôvod obnovy konania a konkrétne určiť skutočnosti, ktoré odôvodňujú povolenie obnovy konania, čo navrhovatelia ... neurobili“. Z tejto formulácie je zrejмый záver prvostupňového súdu, že predmetný návrh nemá predpísané náležitosti. Napriek tomu ale súd prvého stupňa nevyzval navrhovateľov na doplnenie alebo opravu návrhu na obnovu spôsobom zodpovedajúcim

ustanoveniu § 43 ods. 1 O.s.p. a návrh na obnovu konania zamietol ako nedôvodný. Tento nesprávny procesný postup mal za následok odňatie možnosti navrhovateľov pred súdom konať. Vadu konania tej istej povahy založil tiež postup odvolacieho súdu, ktorý na túto procesnú nesprávnosť súdu prvého stupňa neprihliadol.

Vzhľadom na uvedený nesprávny postup súdov nižších stupňov dospel dovolací súd k záveru, že v konaní (v rámci posudzovania návrhu na obnovu konania) došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale tiež jeho opodstatnenosť.

So zreteľom na výskyt uvedenej procesnej vady zrušil dovolací súd bez ďalšieho (bez vecného posúdenia existencie dôvodov obnovy konania) napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. októbra 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková